

05/11/2020

Η Αλμωπία γιόρτασε την ελευθερία της και η Αριδαία τους Αγίους της

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας

Το διήμερο 3 και 4 Νοεμβρίου η Αριδαία γιορτάζει τους Αγίους της Νίκανδρο και Ιωαννίκιο αλλά και η Αλμωπία πανηγυρίζει την ελευθερία της από τον Τουρκικό ζυγό.

Φέτος η διπλή αυτή εθνική και θρησκευτική εορτή ήταν διαφορετική για την Αλμωπία λόγω των περιοριστικών μέτρων κατά του Κορωνοϊού, μιας και δεν υπήρξαν παρελάσεις, επίσημοι καλεσμένοι αλλά και λαμπρές εκδηλώσεις όπως άλλες χρονιές. Έτσι η Αλμωπία και η Αριδαία γιόρτασαν φέτος με απλότητα αλλά και αυστηρή τήρηση του υγειονομικού πρωτοκόλλου.

Το απόγευμα της Τρίτης 3 Νοεμβρίου έφτασε στην Αριδαία η τίμια Κάρα του Αγίου Καλλινίκου. Ο μέγας Άγιος της εκκλησίας μας αλλά και επίσκοπος Έδεσσας που ενσωμάτωσε την Αλμωπία στην Μητρόπολη Εδέσσης και Πέλλης το 1967 βρέθηκε ξανά νοερά στην αγαπημένη του επαρχία, την οποία άλλωστε είχε στελεχώσει με ιερείς.

Την τίμια κάρα του Αγίου υποδέχτηκε ο πρωτοσύγγελος της Ιεράς Μητρόπολης Εδέσσης Πέλλης και Αλμωπίας και αρχιερατικός επίτροπος Αλμωπίας Στέφανος Δέρβελης. Την άγια κάρα τοποθέτησε στο κέντρο του Ιερού Ναού Αγίων Νικάνδρου και Ιωαννικίου ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Εδέσσης Πέλλης και Αλμωπίας που χοροστάτησε και στον πανηγυρικό εσπερινό μαζί με άλλους ιερείς της Αλμωπίας.

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Εδέσσης Πέλλης και Αλμωπίας ήταν αυτός που κήρυξε και τον θείο λόγο. Ο σεπτός ποιμενάρχης έκανε λόγο για τα πνευματικά χαρίσματα τόσο των αγίων όσο και των πιστών. Παρόντες στον εσπερινό ήταν ελάχιστοι πιστοί ανάμεσα στους οποίους και ο Δήμαρχος Αλμωπίας Χρήστος Μπάτσης.

Το πρωί της Τετάρτης ανήμερα της απελευθέρωσης της Αριδαίας τελέστηκε

Αρχιερατική θεία λειτουργία με τον Μητροπολίτη Εδέσσης Πέλλης και Αλμωπίας κ.κ. Ιωήλ. Μαζί με τον σεβασμιότατο λειτούργησαν επίσης ο πρωτοσύγκελος της Ιεράς Μητρόπολης Εδέσσης Πέλλης και Αλμωπίας Στέφανος, οι ιεροκήρυκες Εφραίμ και Παντελεήμων, οι Αρχιμανδρίτες Αντώνιος, Χριστόδουλος και Καλλίνικος, οι πρεσβύτεροι Στέφανος, Δημήτριος και Σάββας και οι δίκανονοι Δαυίδ, Νίκανδρος και Μωυσής.

Τον θείο λόγο κήρυξε ο ιεροκήρυκας Εφραίμ, ο οποίος αναφέρθηκε στο βίο των αγίων Νικάνδρου και Ιωαννικίου αλλά και στο θεϊκό πολίτευμα. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο Δήμαρχος Αλμωπίας ενώ παρόντες ήταν επίσης οι αντιδήμαρχοι Γιάντσης και Κετικίδης, οι διευθυντές Α θμιας και Β θμιάς Εκπαίδευσης Πέλλας αλλά και η βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Θεοδώρα Τζάκρη.

Αμέσως μετά το πέρας της Αρχιερατικής θείας λειτουργίας ο Μητροπολίτης Ιωήλ μαζί με τον πρωτοσύγκελο Στέφανο τέλεσαν τρισάγιο στη μνήμη αυτών που πολέμησαν για την ελευθερία ενώ συγκίνησε η στιγμή που ο σεπτός ποιμενάρχης της Ιεράς Μητρόπολεως Εδέσσης έψαλλε τον εθνικό ύμνο.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΛΜΩΠΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΔΑΙΑΣ , 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

Σεβασμιότατε,
Σεβαστοί πατέρες,
αξιότιμοι κύριες και κύριοι
κυρία Βουλευτής,
κύριοι Δημοτικοί Σύμβουλοι,
Πρόεδρε,
κύριοι διευθυντές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης,
αγαπητά μου παιδιά που φέτος είστε λίγα λόγω των συνθηκών.
Σήμερα γιορτάζει η Αριδαία μας. Σήμερα γιορτάζει η Αλμωπία μας. Σήμερα γιορτάζει η Μακεδονία μας. Η Μακεδονία μας που δοκιμάστηκε και δοκιμάζεται. Σε αυτή την ιστορική περιοχή της Ελλάδος, βρίσκεται και η Αλμωπία, ο τόπος μας. Ένας τόπος που υποδουλώθηκε από τους Οθωμανούς - Τούρκους κατά τα έτη 1382 - 1389 και έμεινε υπό το σκληρό ζυγό για περίπου 530 χρόνια, μέχρι την απελευθέρωσή του το 1912. Σε αυτά τα 530 χρόνια συνέβησαν πολλά γεγονότα. Ας θυμηθούμε μαζί μερικά από αυτά.
Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας , ο Νομός Πέλλας χωριζόταν διοικητικά σε δύο Καζάδες δηλαδή επαρχίες. Τον Καζά των Βοδεωνών και τον Καζά των Γενιτσών. Οι δύο Καζάδες υπαγόταν στο Σατζάκι (Νομαρχία) και στο Βιλαέτι της

Θεσσαλονίκης. Η Καρατζόβα τότε αριθμούσε περί τα 50 ορεινά και πεδινά χωριά, τα οποία ανήκαν ανάλογα με τη θέση τους στους Καζάδες Βοδενών, Γενιτσών και Γέβγελης (μια άλλη πονεμένη ιστορία, όπου κάποτε κατοικούσαν πολλοί Έλληνες και από λάθη και κακούς χειρισμούς τώρα ανήκει αλλού). Από τον Ιούνιο του 1906, 44 χωριά της Καρατζόβας αποτέλεσαν ιδιαίτερο Καζά, με πρωτεύουσα το Σούμποσκο, δηλαδή την Αριδαία.

Ο Καζάς της Καρατζόβας χωριζόταν σε δύο μεγάλους Δήμους (Ναχιγιέδες): τον Δήμο Καρατζόβας με έδρα Δημάρχου (Μουδίρη) το Σούμποσκο και τον Δήμο Φούστανης, με έδρα Μουδίρη τη Φούστανη.

Η περίοδος της Τουρκοκρατίας κάθε άλλο παρά εύκολη ήταν για την περιοχή μας. Ως έδρα Επισκοπής από τον 6^ο μ.Χ. αιώνα σε Μητρόπολη Μογλενών το 1719 με έδρα της Επισκοπής κατά τη βυζαντινή περίοδο ήταν το χωριό Χρυσή και από τον 17^ο αιώνα η Νότια η Αλμωπία δέχτηκε μεγάλη πίεση. Ήδη το έτος 1759, επί Μητροπολίτου Ιωάννου ή Ιωαννικίου (Αλεξάνδρου) οι Τούρκοι Γιουρούκοι πραγματοποίησαν ομαδικό εξισλαμισμό των κατοίκων Νότιας, Φούστανης, Περίκλειας, Λαγκαδιάς, Αετοχωρίου, Αρχαγγέλου και άλλων μικρότερων χωριών της περιοχής. Η απόφαση εξωμοσίας πάρθηκε τη νύχτα της Αναστάσεως του 1759 και το πρακτικό της υπογράφηκε, με πρώτο τον Επίσκοπο, στο Ευαγγέλιο της Μητροπόλεως, που φυλάσσονταν μέχρι το 1922 στη Νότια. Το πήραν μαζί τους οι εξισλαμισμένοι κατά την ανταλλαγή των πληθυσμών, γιατί πολλοί απ' αυτούς παρέμειναν κρυπτοχριστιανοί.

Η έδρα της Μητροπόλεως έφυγε, όπως ήταν φυσικό, από τη Νότια και εγκαταστάθηκε αρχικά στην Κατράνιτσα της Εορδαίας, ως Μητρόπολη Μογλενών και Κατρανίτσης. Αφού περιπλανήθηκε αρκετά στην περιοχή, εγκαταστάθηκε τελικά στην Φλώρινα. Το 1925, με έδρα τη Φλώρινα, ονομάσθηκε σε Μητρόπολη Φλωρίνης και Αλμωπίας και το 1967, με πράξη της Ι. Συνόδου, αποσπάστηκε στην Μητρόπολη Εδέσσης και Πέλλης.

Το σωτήριο έτος 1821, η Αλμωπία δεν έμεινε αμέτοχη. Ο εκ Σαρακηνών Αγγελής Γάτσος μαζί με εκατοντάδες συντοπίτες μας, πήρε μέρος στην ηρωική επανάσταση της Νάουσας το 1822 και μετά το ολοκαύτωμά της, κατέβηκε στη Νότια Ελλάδα για να λάβει μέρος στον Αγώνα της Εθνεγερσίας. Ωστόσο για εμάς εδώ στην Μακεδονία η ώρα της Ελευθερίας δεν είχε φτάσει ακόμη.

Ο Μακεδονικός Αγώνας, αυτή η περίοδος που δυστυχώς ελάχιστα διδάσκεται, άρχισε το 1870 μετά την απόσχιση της Βουλγαρικής Εξαρχίας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Τότε το κράτος της Βουλγαρίας άρχισε με μανία να προσπαθεί να κερδίσει τα εδάφη της Μακεδονίας, μέσω τρομοκρατίας και προπαγάνδας επί του γηγενούς πληθυσμού. Η ένοπλη δράση του Αγώνα άρχισε το 1904 από τη Δυτική Μακεδονία και σύντομα επεκτάθηκε και μέχρι την Καρατζόβα αλλά και ολόκληρη τη Μακεδονία.

Οι Βούλγαροι με ένοπλα σώματα, τους κομιτατζήδες, με δελεαστικά συνθήματα και χρηματισμούς, με εκβιασμούς και τρομοκρατία, συχνά ανάγκαζαν ολόκληρα χωριά να απαρνούνται το Πατριαρχείο και τον Ελληνισμό και να αναγνωρίζουν τη Βουλγαρία.

Έπρεπε να έρθει ο θάνατος του Παύλου Μελά το 1904 για να επέμβουν, το βασίλειο της Νότιας Ελλάδας και το Ελληνικό Προξενείο Θεσσαλονίκης έναντι στη βουλγάρικη απειλή στέλνοντας δασκάλους, ιερείς, στρατιωτικούς και οπλισμό, για να οργανωθεί πιο αποτελεσματικά ο αγώνας των γηγενών κατοίκων να διατηρήσουν τον ελληνισμό τους. Ο σκληρός αγώνας διήρκεσε μέχρι τον Αύγουστο του 1908, οπότε και διακόπηκε υποχρεωτικά από το κίνημα των Νεότουρκων. Η ελευθερία της Μακεδονίας και της Αλμωπίας μας, ήρθε 4 χρόνια αργότερα με τη νικηφόρα πορεία του Ελληνικού Στρατού.

Για εμάς ήταν η ιστορική ημερομηνία της 4ης Νοεμβρίου 1912, που γιορτάζουμε σήμερα, την ημέρα που ο παπά - Νίκανδρος έπεισε ένα τάγμα με αρχηγό τον Ιωάννη Σταματόπουλο να μπει στην Αριδαία, που πανηγύρισε, που υποδέχτηκε με συγκίνηση τον Ελληνικό Στρατό, που είδε το όραμα για την Ελευθερία να γίνεται πραγματικότητα. Δυστυχώς δεν έχουμε ανάμεσά μας παιδιά, επιτρέψτε μου όμως να σας αφηγηθώ μια ιστορία, όπως την έζησε και την αφηγήθηκε ένας κάτοικος της εποχής εκείνης:

Νοέμβριος του 1912...

Κρύα χειμωνιάτικη ημέρα και το κρεμασμένο στον τοίχο ημερολόγιο γράφει 4 του μηνός.

Σηκώθηκα νωρίς το πρωί σήμερα και αφού τακτοποίησα τα ζωντανά -πρόβατα και κατσίκια- που έχουμε στον στάβλο, πήγα στην κουζίνα να φάω τον τραχανά, που κόχλαζε στην τάβα που ήταν τοποθετημένη στο τριγωνικό σιδερένιο στήριγμα πάνω από τα κατακόκκινα κάρβουνα του αναμμένου χωριάτικου τζακιού.

Οι γονείς μου κάθονται στο ντιβάνι λίγο απόμερα πίνοντας το βουνίσιο τσάι τους, μουρμουρίζοντας κάτι μεταξύ τους, συνωμοτικά, ενώ διακρίνω μια λάμψη στα μάτια τους και μια έξαψη στα πρόσωπά τους.

Κάτι σπουδαίο έχει συμβεί, το νιώθω, και μεμιάς τους ρωτάω με απορία στα παιδικά μου μάτια.

-Ελευθερωθήκαμε, είμαστε λεύτεροι.

Μόνο αυτή την φράση θυμάμαι από το στόμα του πατέρα μου.

Τότε συνειδητοποίησα τί σήμαιναν όλοι αυτοί οι ήχοι, που ακούγονταν τα ξημερώματα από μακριά, από την Αρδέα. Ήταν πυροβολισμοί, ήταν κανονιές, δεν μπορούσα να ξεχωρίσω.

-Το Σούμπουτσκο είναι ελεύθερο, διώξαμε τους Τούρκους και τους Βούλγαρους Κομιτατζήδες.

Η φωνή του πατέρα γίνεται όλο και δυνατώτερη, λες και θέλει να το πιστέψει

πρώτα ο ίδιος, ξεπερνώντας όλες τις μακροχρόνιες φοβίες του, υπό τον φόβο του κατακτητή.

Σε λίγη ώρα η είδηση μεταδίδεται σε όλο το χωριό, και πολλοί ετοιμάζονται να “κατέβουν” στην Αρδέα, να δουν με τα μάτια τους το θαύμα της Ελλάδας, να συμμετάσχουν και αυτοί στους πανηγυρισμούς.

Χωρίς να το πολυσκεφτώ, βγαίνω στην πλατεία και παίρνω τον χωμάτινο δρόμο, για να πάω κι εγώ, μόνος μου, και περνώντας τον ξεροπόταμο Σουσίτσα, βαδίζω με τα πόδια προς την Πριμπόντιστα(Σωσάνδρα).

Αρκετοί χωριανοί με τα ζώα τους-μουλάρια, γαϊδούρια- έχουν ξεκινήσει κι αυτοί για την πρωτεύουσα, όπου εκεί γράφεται ιστορία.

Μετά από μιάμιση ώρα ποδαρόδρομου, καταϊδρωμένος, από την έξαψη περισσότερο παρά από την κούραση, φτάνω στην είσοδο της Αρδέας και περνώντας την “Τσέρνα Ρέκα” κατευθύνομαι προς το κέντρο της πόλης.

Ήδη ακούω ξεκάθαρα πολλούς σποραδικούς πυροβολισμούς και οι θριαμβευτικές ιαχές “ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΑΣ” με οδηγούν στον προορισμό μου.

Φτάνω στο κέντρο και βλέπω το πλήθος των ανθρώπων να έχουν στήσει μια μορφή πανηγυριού.

Η Ελληνική σημαία κυματίζει, ενώ ένας επιβλητικός παπάς ξεχωρίζει ανάμεσά τους. Ρωτώντας κάποιον από το πλήθος για την ταυτότητα του παπά, έμαθα ότι τον λένε παπά-Νίκανδρο και ότι αυτός είναι ο ηγέτης που οδήγησε στην απελευθέρωση. Είναι αυτός ο ηρωικός παπάς που οργάνωσε ομάδα Μακεδονομάχων από τα χωριά Μπάχοβο (Πρόμαχοι), Τσερνέσοβο (Γαρέφι), Τρέσινο (Όρμα), Πόζαρ (Λουτράκι), Στράιτσα (Ίδας), Πρεμπόδιστα (Σωσάνδρα) κ.ά. και συμμετείχε δραστικά στην απόκρουση των σχεδίων των Βουλγάρων κομιτατζήδων να αλλοιώσουν τις συνειδήσεις των Πατριαρχικών γηγενών της περιοχής και στην ενδυνάμωση του ηθικού των καταπιεζόμενων Μακεδόνων.

Ανάμεσα στο συγκεντρωμένο πλήθος βλέπω και πολλούς Μπαχοβίτες, ήρωες Μακεδονομάχους, που ο πατέρας μου εξιστορούσε το πόσο γενναία πολεμούσαν ενάντια στους Βουλγάρους και τους Τούρκους. Νιώθω υπερηφάνεια γι’ αυτούς. Για τους χωριανούς μου, που ποτέ δεν δέιλιασαν, ποτέ δεν έσκυψαν το κεφάλι και αντιστάθηκαν με πείσμα, και τελικά οι αγώνες τους για ελεύθερη Ελλάδα, Μακεδονία, δικαιώθηκαν.

Θα ήθελα ακόμη να αναφερθώ στα λόγια του Κωνσταντίνου Μαζαράκη, του γνωστού σε όλους μας Καπετάν - Ακρίτα, ο οποίος είπε για τους ντόπιους κατοίκους και ιδιαίτερα για τους Μπαχοβίτες τα εξής:

«...Είναι άνθρωποι άξιοι μελέτης...άνευ γνώσεως τής ελληνικής γλώσσας, άνευ κατηχήσεως εθνικής, έρχονται μη ζητούντες τίποτε. Ούτε χρήματα, ούτε ενδύματα, ούτε όπλων αν δεν τούς δώσεις. Πειθαρχικότατοι και ανθεκτικοί...Ή εγκαρτέρησις και ή στωικότης των είναι άξια μνείας. Όταν άκοϋν ότι έλληνικόν

σῶμα θά μεταβεῖ εἰς τό χωρίον τους τά μάτια τους ἀστράπτουν καί μειδιοῦν. ...Τί εἶναι αὐτό πού τούς ὑποκινεῖ... Ποίαν δύναμιν ἔχει ὁ Ἑλληνισμός καί ἡ Ὁρθοδοξία, ἦν ἐπί τόσα ἔτη ἀφήσαμεν ἀνεκμετάλλευτον!...».

Ερχόμενοι τώρα στο σήμερα, αναρωτιόμαστε: γιατί 530 χρόνια δεν χαθήκαμε ως λαός; Τι είναι αυτό που μας κράτησε ζωντανούς; Η απάντηση είναι η Πίστη. Η Πίστη για μια ελεύθερη πατρίδα, Η Πίστη στην Ορθοδοξία, Η Πίστη στην Εκκλησία μας, Η Πίστη για την Ελλάδα μας, Η Πίστη στο ελληνικό έθνος!

Αυτή η στάση των προγόνων μας, πρέπει να μας παραδειγματίζει και σήμερα. Να μεταφέρουμε στα παιδιά μας τις σωστές αξίες και ιδανικά. Η δουλεία σήμερα μπορεί να έχει άλλες μορφές αλλά η φύση της δεν αλλάζει. Κανείς δεν θέλει να ξαναζήσουμε υπόδουλοι. Για να γίνει όμως αυτό έχουμε χρέος όλοι μας. Εμείς, η πολιτική ηγεσία, οι δάσκαλοι, οι ιερείς, οι γονεῖς που μεγαλώνουμε τα παιδιά μας σε αυτό τον κόσμο που αλλάζει συνεχώς.

Σ' αυτόν τον κόσμο που συνεχώς αλλάζει λοιπόν, βλέπουμε την μεγάλη ιστορία του τόπου μας να χάνεται. Ακούμε να μας ρωτάνε: από πότε κατοικείται η Μακεδονία; Απαντώ: Η Μακεδονία, αυτή η όμορφη περιοχή της Ελλάδος, μία από τις ομορφότερες του κόσμου, πλούσια σε φύση και πολιτισμό, που άλλοι σκοτώνονται για να την κατακτήσουν, άλλοι για να την προδώσουν και άλλοι για να την τραγουδήσουν. Μακεδονία ξακουστή του Αλεξάνδρου η χώρα, 3000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού δεν ξεχνιούνται έτσι απλά. Το λάθος που έγινε ιστορικά θα σιγοκαίει τον λαό της και θα κρίνεται κάθε μέρα.

Ακόμη πιο λανθασμένο όμως ιστορικά, είναι και η συνέχιση της ίδιας γραμμής όσον αφορά το ζήτημα της Μακεδονίας. Να μην περιμένουμε να βγάλουν άλλοι τα κάστανα από τη φωτιά. Γνωρίζουμε πολύ καλά τι υπάρχει και τι όχι στη γείτονα χώρα. Γι' αυτό μέχρι και οι Βούλγαροι, που κάποτε μας πολέμησαν, δεν τους αναγνωρίζουν. Πρέπει όμως να βάλουμε κι εμείς φρένο σε όλα αυτά, για να μην χαθούν αυτά τα ευλογημένα χώματα. Να μην εξαπατηθεί ξανά ο λαός που δεν ρωτήθηκε, το δις εξαμαρτείν, ουκ ανδρός σοφού. Τα παιδιά μας, πρέπει να μάθουν την ιστορία της περιοχής μας και να εκτιμήσουν αυτό τον τόπο που μεγαλώνουν. Άλλωστε λαός που ξεχνά το παρελθόν του, είναι καταδικασμένος να το ξαναζήσει. Φίλες και φίλοι, δεν θα σας πω ψέματα. Είναι λυπηρό που φέτος δεν πραγματοποιείται η παρέλαση. Δυστυχώς, βιώνουμε μία κατάσταση πρωτόγνωρη, μία κατάσταση πρωτοφανούς υγειονομικής κρίσης. Κάποτε αν μας συνέβαινε αυτό, τρέχαμε στην εκκλησία να προσευχηθούμε. Φέτος δυστυχώς, έως κι αυτό απαγορεύεται. Να μην ξεχνάμε όμως ότι κάποτε η εκκλησία ήταν αυτός ο κρίκος που μας ένωνε όλους και τώρα σιγά-σιγά σπάει. Η σχέση μας με την ορθοδοξία, η σχέση μας με την παράδοση. Η παράδοση που εδώ και ένα χρόνο, σίγησε. Σε όλους μας λείπει, φέτος το άκουσμα από τη Φιλαρμονική μας, του Μακεδονία ξακουστή, του Εθνικού μας ύμνου και των εμβατηρίων. Για να μην σπάσει αυτός ο κρίκος,

χρειάζεται προσοχή από εμάς αλλά και από την πολιτεία.

Μπορεί φέτος να μην είδαμε γεμάτοι συγκίνηση τη γαλανόλευκη να κυματίζει και τα παιδιά μας να παρελαύνουν και τα λάβαρα των συλλόγων να μας θυμίζουν τις ρίζες μας. Αυτές τις ρίζες, που στην Αλμωπία, χάρη στη δουλειά όλων αυτών των χοροδιδασκάλων, των μελετητών και των μουσικών, σώζουν την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Άγιοι πατέρες, αξιότιμοι κύριοι της πολιτικής, στρατιωτικής και εκκλησιαστικής ηγεσίας (αυτά τώρα έχουν αλλάξει γιατί αλλιώς ήταν το πλάνο κι άλλαξε η πρόσκληση όπως γνωρίζετε), αν όλοι αγωνιστούμε γι' αυτή την κληρονομιά τότε υπάρχει ελπίδα. Ελπίδα είχαν και όλοι εκείνοι οι πρόγονοί μας που δώσανε το αίμα τους για την πατρίδα, για την Αλμωπία μας, γι' αυτό και τα κατάφεραν. Αλλά μαζί με την ελπίδα, υπήρχε και η φλόγα εκείνη που σιγόκαιγε σε κάθε ψυχή 530 ολόκληρα χρόνια, μέχρι τη στιγμή της απελευθέρωσης. Η φλόγα της Ελλάδος.

Στέφανος Μίντζας